

žarek dobrote

11/XVII
november
2019

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

- 3 ••• Dobro iz vsakega srca
- 3 ••• Upanje, ki ga imajo ubogi, ne bo nikoli razočaralo
- KARITAS +
- 4 ••• Večji poudarek osebni pomoči človeka človeku
- 4 ••• Karitas – trajen, varen in zanesljiv 'brat bližnjemu' v stiski
- STISKE SODOBNIH DRUŽIN
- 4 ••• Privlačnost virtualnega sveta - sodobne nekemične zasvojenosti

TO MORAMO VEDETI

- 7 ••• "Zdrav, zavarovan in pravično plačan."
- MLADA KARITAS
- 8 ••• Za prihodnji razvoj EU je ključna solidarnost
- 8 ••• Mladi se predstavijo
- LJUBEZEN JE IZNAJDLJIVA
- 9 ••• Dan »vseh svetih« pri tišinski Mariji
- NA OBISKU
- 9 ••• Župnijska karitas Vinica

- 10 ••• Skrbeti za stare in mlade – to je kultura upanja

- 11 ••• Vsakdo ima srce ...

- 12 ••• Seminarji Karitas

KOPER

- 13 ••• Odrinimo na globoko
- 14 ••• Iskra srca, ogenj dobrote - dobrodelna prireditel
- LJUBLJANA
- 15 ••• Med vipavskimi griči ali od kod pridejo zelena jajca
- 16 ••• Moč skupine pri delu na sebi
- 17 ••• Srečanje starejših v Zg. Tuhinju
- 17 ••• Predstavitel delujočih skupin v župniji Vrhnika
- MARIBOR

- 18 ••• Srce, ki ljubi, ostaja mlado
- 19 ••• Upanje in skupnost

MURSKA SOBOTA

- 19 ••• Stopimo skupaj
- 20 ••• Skupina za svojce oseb, ki imajo težave zaradi zasvojenosti

LETOVANJA

- 21 ••• Letovanje skupnosti srečanje (campeggi) 2019
- 22 ••• Počitnice sodelavcev Karitas v Portorožu

- 23 ••• Umetnost in dobrotelost za pomoč v Venezueli

Teden Karitas

25. 11.– 1. 12. 2019

geslo: **Dobro iz vsakega srca**

27. 11. romanje sodelavcev Karitas na Ponikvo

27. 11. dobrodelni koncert Klic dobrote

1. 12. nedelja Karitas

NAPOVEDNIK

ŠKOFIJSKA KARITAS CELJE

- 5.11. Brezplačno pravno svetovanje, Celje ob 10h
- 5.11. Drugačen svet - srečanje za sodelavce Karitas, Olimje ob 17.30
- 7.11. Drugačen svet - srečanje za sodelavce Karitas, Vrbe ob 18h
- 13.11. Predavanje Zakon o delovnih razmerjih (1. del), Vrbe ob 9h
- 14.11. Svetovalni pogovor, Celje ob 9.00 – 10.30
- 20.11. Skupina za svojce oseb s težavami z zasvojenostjo, Vrbe ob 17h
- 20.11. Predavanje Zakon o delovnih razmerjih (2. del), Vrbe ob 9h
- 21.11. Kateheza (Vera, upanje, ljubezen), Vrbe ob 18.30
- 23.11. Duhovna obnova za sodelavce dobrodelnih skupin, Vrbe ob 9h
- 28.11. Svetovalni pogovor, Celje 9.00-10.30

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

- 4.11. Srečanje Kraške, Postojnske in Vipavske DK
- 8.11. Umetniki za karitas v Krpanovem domu v Pivki
- 12.11. Srečanje DK Idrija Cerkno in Tolminske OK
- 12.11. Druženje generacij Ilirska Bistrica
- 13.11. Srečanje DK Ilirska Bistrica
- 22.11. Svečana akademija ŠK Koper, Dvorec Lanthieri Vipava
- 26.11. Srečanje Goriške OK
- 27.11. Romanje na Ponikvo in v Celje (avtobusi iz OK, DK)
- 28.11. Dan odprtih vrat v Centrih karitas
- 28.11. Srečanje pod Lipami: Odrinimo na globoko, Gorica
- 30.1. PNC, izdelovanje adventnih venčkov

ŠKOFIJSKA KARITAS LJUBLJANA

- 4.11. Sveta maša za pokojne sodelavce in dobrotnike Karitas v cerkvi Vseh svetih na Žalah. Mašo bo daroval upokojeni nadškof msgr. Alojz Uran ob 18. uri.
- 15. do 17. 11. Izobraževanje za svetovanje z dr. Gerjoljem
- 14.11. Predavanje dr. Janje Milič na temo alkoholizem v partnerskih odnosih v Cerknici ob 18.30
- 5.12. Predavanje dr. Janje Milič na temo alkoholizem v partnerskih v Ljubljani ob 17h
- 12.12. Predavanje dr. Tatjane Rožič, zakonske in družinske terapevtke na Brezjah ob 17h

Dogodki ŽK:

- 24.1. ŽK Zadobrova: dobrodelna prireditev Mladi za Karitas ob 16h v župnijski cerkvi; srečanje s starejšimi in predavanje za skupino Zlata jesen V Tednu karitas
- 24.11. ŽK Križe: dobrodelni koncert na OŠ Križe ob 16h
- 1.12. ŽK Škofja Loka: dobrodelni srečelov,
- 18.11. ŽK Vrhnika: sveta maša za pokojne sodelavce Karitas ob 18h
- 18.11. ŽK Vrhnika: predavanje mag. psihologije Sanje Sever z naslovom Ko duša zaboli, ob 18.30 uri
- 23.11. ŽK Vrhnika: 15. dobrodelni koncert Dva noviča v Cankarjevem domu na Vrhniki ob 18h
- 29.11. ŽK Ihan: Dobrodelni koncert v Kulturnem domu v Ihanu ob 19h

NADŠKOFIJSKA KARITAS MARIBOR

- 9.11. Duhovna obnova za sodelavce in prostovoljce Karitas mariborske nadškofije, Ptujka Gora, ob 9.30

ŠKOFIJSKA KARITAS NOVO MESTO

- 20.11. Izobraževalni večer Karitas z dr. Tatjano Rožič, Baragov zavod ob 17h

• FOTO NASLOVNA in ZADNJA STRAN Tatjana Splival •

tema meseca

DOBRO IZ VSAKEGA SRCA

nadškof Alojzij Cvikel

»Dober človek prinaša iz dobrega zaklada svojega srca dobro« (Lk 6,45)

Slovenski pregovor pravi: »Česar polno je srce, to usta govore.« Ta rek je nastal iz evangeljskega. Jezus želi poudariti, da je srce kot središče človeka ključnega pomena za naše ravnanje in govorjenje. Jezusa so izzvali farizeji in pismouki, ki so se do potankosti držali zunanjih znamenj, npr. obrednega umivanja rok, ki pa nima svoje vrednosti, če to dejanje ni izraz človekovega srca. **Kaj pomaga dajati velik poudarek na zunanosti in ugledu, če se pozablja na čistost srca.**

Če želimo, da bodo naše besede in dejanja drugega nagovorile, moramo skrbeti, da naše srce ni prazno. Za svetnike velja, da so se odlikovali prav s skladnostjo med besedami in dejanji. Kar so učili, so tudi živeli.

Tako je bl. A. M. Slomšek vabil mlade: »Hočeš srečno živeti – uči se za žlahtno srce skrbeti.« Slomšek mladim tudi kaže pot, kako skrbeti za žlahtno srce: »Iz srca vsako jutro pozdravi Boga in izroči mu svoje srčne želje. Vsak večer Boga srčno zahvali za vse, kar si prejel. Ves dan naj bodo pri delu tvoje roke, pri Bogu pa tvoje srce, in srečno bo tvoje življenje.«

Danes smo priča poplavi besed. Mnoge med njimi so popolnoma prazne, zato se tudi ne dotaknejo srca drugega. Le srce lahko sreča srce. Povedano drugače: z besedo lahko srečam drugega samo takrat, če moje besede izhajajo iz srca. Takrat so iskrene in iskren je tudi dialog.

Vsak od nas si želi takih odnosov, da bi bil slišan, sprejet in ljubljen. Po drugi strani pa doživljamo, kako so naše besede prazne in puste, brez srca. Vse to govori, da se ne znamo zaustaviti ob sebi. Pisatelj Ivan Cankar bi dejal, da se moramo napotiti v kamrico našega srca, ki jo ima vsak človek, tudi najrevnejši, za katero nosi ključ vedno s seboj in ga ne posodi nikomur.

Zelo pomembno je, da imam pogum, da se znam zaustaviti pri sebi, pri vsem, kar čutim in doživljam, ter se srečam z vsem, kar sem. Ko se enkrat napotim v svoje srce, ko se srečam s seboj, lahko naredim korak k Bogu in bližnjemu.

Danes imajo mnogi težavo s podobo, ki jo imajo o Bogu, pa tudi z dojemanjem ljubezni, s kakršno nas ljubi Bog, ker imamo samo izkušnjo naše, človeške ljubezni, ki pa je zelo nepopolna v primerjavi z Božjo. Bog nas ljubi takšne, kot smo. Zato je tako pomemb-

no, da sebe doživljam v pravi, realni podobi. Sprejeti Božjo ljubezen postane pot do polnega življenja. Kdor sprejme povabilo Božje ljubezni, se tej ljubezni odpre in pusti, da ga prerodi, ta postane Jezusov učenec. S tem pa postane sposoben, da s to ljubeznijo prihaja naproti drugim. Če se podajam na pot k drugemu z ljubeznijo, s srcem, se lahko dotaknem src tistih, h katerim sem poslan. Ne pozabimo besed sv. Matere Terezije, ki pravi: »Sad ljubezni je služenje!«

Letošnje geslo za teden Karitas, »Dobro iz vsakega srca«, želi sporočiti vsakemu, da se v našem srcu rodi ljubezen, ki potem postane konkretna in se udejanja v naši pozornosti do bližnjih, ki so potrebni naše pomoči.

Papež Frančišek pravi, da je edina revolucija, ki lahko spremeni svet, »revolucija služenja«, ki nas dela ljudi za druge.

Vsak od nas lahko prispeva svoj delež k temu, da bo ta svet postal drugačen, bolj prežet z ljubeznijo in služenjem. Takih ljudi potrebuje ta svet, da je skozi njihovo življenje vidno srce in čut za drugega, najsi bo v krogu domačih, prijateljev znancev, ali pa na delovnem mestu, v naših družinah, župnijah, v javnem in političnem življenju. Takih ljudi potrebuje ta svet, da s svojim zgledom dobrote in služenja odpirajo srca ljudi okoli sebe.

Želim, da bi teden Karitas 2019 bil korak v pravo smer: da bi vedno bolj postajali ljudje srca, ljudje, ki si znamo vzeti čas za tišino, ki nas vodi v pogovor z Bogom, kjer doživljamo, kako smo ljubljani. Naš odgovor na to ljubezen pa postaja odločitev, da prejeta ljubezen po svojih močeh delimo naprej.

S tem pa v ta svet prinašamo upanje. Kajti po dejanjih, ki so sad srca, po dejanjih ljubezni in dobrote, se poraja drugačen svet – svet, ki je zaznamovan z ljubeznijo, spoštovanjem, sočutjem in zavestjo, da je to edina pot k resnični sreči in miru.

»UPANJE, KI GA IMAJO UBOGI, NE BO NIKOLI RAZOČARALO«

Gregor Vidic

17. novembra, na 33. nedeljo med letom, bomo obhajali že tretji svetovni dan ubogih, ki ga je leta 2017, ob zaključku jubileja usmiljenja, Cerkev želel dati papež Frančišek. Kot je takrat zapisal, je njegova velika želja, »da bi krščanska občestva po vsem svetu lahko postala še večje in boljše znamenje Kristusove ljubezni za najmanjše in tiste v največji stiski. Svetovnim dnevom, ki so jih ustanovili moji predhodniki in jih v naših občestvih obhajamo že tradicionalno, želim

4

dodati še tega, ki jim bo doprinesel odlično evangeljsko polnost, to je Jezusovo posebno ljubezen do ubogih.»

Letošnje geslo nas nagovarja z besedami Psalma 9: »Upanje, ki ga imajo ubogi, ne bo nikoli razočaralo.« Če želimo ustvarjati prostor upanja za uboge, lahko to storimo »tudi preko tolaženja, ki se udejanja, ko spremljamo uboge z vztrajnim naporom, in ne le v trenutkih, ko smo polni navdušenja. Ubogi prejmejo resnično upanje, kadar v naši žrtvi prepoznajo zastojno dejanje ljubezni, ki ne pričakuje povračila, in ne takrat, ko vidijo, da se mi sami počutimo dobro, ker smo jim posvetili nekaj svojega časa,« pravi papež Frančišek. Zato še zlasti občestva prosi, naj se ne zaustavijo zgolj ob prvih materialnih potrebah bratov in sester, temveč dela krščanske dobrotelosti »izrazijo s sočutjem in pripravljenostjo deliti Kristusovo ljubezen pomoči potrebnim«. Tudi v preteklih dveh poslanicah je sveti oče usmerjal pozornost na močno povezavo med upanjem in ubogimi ter izpostavil pomen »kulture srečevanja«. V prvi poslanici, leta 2017, svoje želje ni izrazil zgolj z neko splošno vizijo, temveč jo je zarisal s konkretnim predlogom, »da bi teden pred svetovnim dnem ubogih /.../ krščanska občestva ustvarila številne trenutke srečanja in prijateljstva, solidarnosti in konkretne pomoči. V nedeljo lahko nato povabijo uboge in prostovoljce na skupno praznovanje evharistije, tako da bo praznik Jezusa Kristusa, Kralja vesoljstva, ki je nedeljo zatem, še pristnejši.«

Svetovni dan ubogih in teden Karitas sta si časovno vsako leto zelo blizu, še bolj pa sta si blizu v svojem bistvu, da se v občestvih prižiga luč upanja za uboge. Tako kot vrsto let doslej bodo sodelavke in sodelavci Karitas v številnih naših župnijah na podoben način soustvarjali prostor srečanja med in neposredno po nedeljskem bogoslužju nedelje Karitas. Prostovoljci župnijskih Karitas tako sooblikujejo bogoslužje, pripravljajo dobrotelne koncerte za ljudi v stiski, organizirajo dneve odprtih vrat, sodelujejo z veroučnimi skupinami in vsaka na svoj inovativni način odprejo

vrata širšemu župnijskemu občestvu, da pokuka v mikrokozmos ene izmed celic župnijske pastoralne.

Ob praznovanju svetovnega dneva ubogih vabimo vse, da se k papeževi pobudi pogumno pridružijo tudi župnije, ki se še odločajo za začetek organiziranega karitativnega poslanstva. In kot je proti koncu letošnje poslanice zapisal papež Frančišek, ubogi »potrebujejo naše roke, da si bodo opomogli, naša srca, da bodo znova začutili čustveno toplino, našo navzočnost, da bodo premagali osamljenost. Preprosto, potrebujejo ljubezen.«

karitas 5+

VEČJI POUDAREK OSEBNI POMOČI ČLOVEKA ČLOVEKU

Peter Perše, novinar

Prepričan sem, da ima Karitas dobre temelje, da bo lahko tudi v prihodnje odgovarjala na izzive revnih in odrinjenih v slovenski družbi. Kako jo vidim čez pet let?

Želim si, da bi ohranila vse programe in oblike pomoči, ki so se v preteklosti izkazali za uspešne in potrebne, in teh ni malo. Njeno posebno poslanstvo v prihodnje vidim v tem, da bi dala večji poudarek osebnim pomočim človeka človeku, saj je institucionalizirana pomoč v preteklosti marsikoga odtujila od pristnega stiska z ljudmi v stiski. Radi pomagamo, radi darujemo, manjka pa nam izkušnja, ko pomagamo tako, da damo na razpolago svoj čas, svoje talente ... Karitas naj ne bo samo servis oz. nosilka socialnih projektov, ampak pomoč kristjanov, da bomo lahko v vsakdanjem življenju živeli Jezusovo naročilo nahraniti lačne, obleči gole, obiskati bolne ... V dobi vsesplošne odtujenosti lahko Karitas pokaže načine delovanja, kjer bosta v ospredju osebni stik in človeška bližina. Zdi se mi, da lahko to doseže tako, da postane dejavno vpeta v pastoralno življenje vsake župnije. Morda bi v prihodnje razmislila, kako omogočiti veroučencem, zlasti birmancem, izkušnje dela in stikov s pomoči potrebnimi. Mladim bi lahko Karitas omogočila to, kar jim marsikje sicer že: da bi pridobili prve izkušnje kot prostovoljci (pomoč sovrstnikom pri učenju, pomoč pri varstvu otrok, obiski starejših, prostovoljno delo za ljudi, ki potrebujejo konkretno »sosedsko« pomoč ...). Želim si, da bi sodelavci škofijskih Karitas pogostejše prihajali v župnije in pomagali župnijskim Karitas animirati ljudi za različne oblike pomoči.

Hkrati pa podpiram prizadevanja Karitas, da na državni ravni nadaljuje s projekti, ki jih že izvaja, in ostaja občutljiva za pomoč ljudem tudi po vsem svetu.

KARITAS – TRAJEN, VAREN IN ZANESLJIV 'BRAT' BLIŽNJEMU V STISKI

Darko Bračun

rvenstvena naloga Karitas je in ostaja pomoč so-človeku, ki se je zaradi okoliščin znašel v stiski ter potrebuje pomoč širše skupnosti. Krepitev zavedanja odgovornosti vsakega človeka, še posebej kristjana, za sočloveka, brata v stiski, je in bo ostala prvi imperativ uresničevanja največje zapovedi Ljubezni – Karitas.

Po skoraj 30 letih prehojene poti od svoje uradne ustanovitve Karitas v Sloveniji odgovarja na najrazličnejše stiske in moč za svoje delovanje črpa iz osebnosti vere in Samarijanove pripravljenosti ter konkretne pomoči mnogih sodelavcev ter prostovoljcev v mreži župnijskih Karitas. To je mreža, ki jo občudujejo prenekatere sosednje Karitas. Ta mreža dobrih in predanih sodelavcev – prostovoljcev Karitas v župnijah je in mora ostati prva srčika ne zgolj konkretne pomoči človeku v stiski, temveč steber solidarnosti in graditelj skupnosti.

Vzpostavljena je osnovna in tudi poglobljena duhovna formacija – spremljanje požrtvovalnih domačih župnikov, duhovnikov, in sprotno izobraževanje na različnih nivojih. Glede na aktualne akutne probleme in stiske človeka, ki potrka na vrata Karitas, se vse bolj izraža potreba po različnih specialnih znanjih in informacijah, ki so v dani stiski ali problemu poleg človeške bližine ter srčnosti sodelavcev in prostovoljcev Karitas ključnega pomena pri celostni pomoči. Na tem mestu pa moramo biti ob dejstvu pastoralnih sprememb in izzivov v naši lokalni Cerkvi tudi realni: obstoječa mreža ni samo po sebi umevna, in trenutna dobra organiziranost Karitas je rezultat modrega pastoralno-karitativnega dela v bližnji preteklosti.

Danes so pred nami nove generacije. Veliko vprašanje je, kako nagovoriti današnjega človeka oz. oza-vestiti tiste, ki bodo sooblikovali družbo v prihodnjih obdobjih, da ne bodo pozabili na korenine in poslanstvo solidarnosti: zapoved Ljubezni – Karitas. Nekaj odgovorov je v slovenski družbi zaznati v akcijah in množični solidarnosti do posameznikov oz. nekaterih socialno najbolj ogroženih skupin (zbiranje pomoči ob praznikih po trgovskih centrih, otrokom za operacijo, ob elementarnih nesrečah ...). Solidarnost Slovencev ob takšnih trenutkih je zavirljiva. Kje je tukaj v nadaljnjih korakih mesto Karitas, mesto mreže sodelavcev – prostovoljcev Karitas? Samopromocija ali t. i. aktivizem ni pot kristjana. Še posebej tam, kjer je na tej poti umanjane transparentnosti in se v prvo vrsto postavlja ali izpostavlja stiska človeka samo zato, da se doseže cilj posameznika ali skupine ljudi.

Rešitev in naslednje korake nam vedno znova kaže papež Frančišek. S človekom se sreča iz oči v oči, je z njim. V poslanici za 3. svetovni dan revnih, ki ga letos obhajamo v nedeljo, 17. novembra, je zapisal: *»Malo je potrebno za povrnitev upanja: treba se je ustaviti, se nasmehniti, prisluhniti. Za en dan pustimo statistike ob strani; reveži niso številke, na katere bi se sklicevali, da bi se bahali z deli in projekti. Reveži so osebe, ki jim je treba iti naproti: so mladi in ostareli, ki so sami in jih je treba povabiti domov, da bi z njimi podelili obrok; možje, žene, otroci, ki pričakujejo prijateljsko besedo.«*

Iti naproti, povabiti domov, podeliti obrok, prijateljsko besedo ... »Človek v vsakem času ostaja isti, željan bližine bližnjega. Cerkve zato v središče ne postavljajo ideje o veličini človeka, ampak idejo bratstva. Človeka ne ustvarjajo dosežki, ampak zmožnost biti brat svojemu bližnjemu,« je v Družini zapisal prof. dr. Petkovšek.

Tako lahko tudi za Karitas zapišemo, da je v naslednjih obdobjih ne bodo ustvarjali dosežki z velikimi in odmevnimi programi, projekti, akcijami (tudi to je potrebno in v pravi meri dobro), temveč bo toliko Karitas, kolikor bo v vseh svoji dejavnostih in aktivnostih zmogla biti trajen, varen in zanesljiv 'brat' bližnjemu v kakršnikoli stiski.

stiske sodobne družbe

PRIVLAČNOST VIRTUALNEGA SVETA – SODOBNE NEKEMIČNE ZASVOJENOSTI

Drago Sukič

S pojavom novih tehnologij, ki nam v marsičem lahko olajšajo življenje, zaznavamo tudi nove oblike zasvojenosti. Strmenje v telefon, igranje računalniških iger, spletni klepet, manično ogledovanje pornografskih spletnih strani in nepotešljiva lakota po spletnih družbenih potrditvah marsikoga tako prevzamejo, da postopoma izgublja stik z realnim svetom. Gre za precej drugačne oblike zasvojenosti, ki vstopajo v naše domove neopazno – ko pa postanejo opazne, je običajno že zelo hudo.

Dolgo časa so bili starši najstnikov v strahu, da njihov otrok ne bi zabredel v slabo družbo in posledično postal odvisnik od prepovedanih drog. Neredko se je zgodilo, da so svojega najstnika ob koncu tedna hoteli imeti za vsako ceno na očeh pod svojo streho. Ob tem pa niso niti pomislili, da se je morda počasi utapljal v spletni pornografiji, igranju računalniških iger, vsebinah socialnih omrežij ipd.

Nekemične zasvojenosti so (ravno tako kot kemične) povezane z možganskim sistemom nagrajevanja, katerega osnovna funkcija je, da nam pomaga preživeti. Deluje tako, da nas vsakokrat, ko naredimo nekaj, kar je nujno za preživetje (pijemo, se hranimo, se povezujemo ...), nagradi z občutkom ugodja z namenom, da bi to ponovili vsakokrat, ko naše telo potrebuje tekočino, hrano ipd. Možgani človeka nagradijo z občutkom ugodja tudi, ko odkrije ali izve kaj novega. Če ne bi bili zainteresirani za odkrivanje novih stvari, potem naši predniki nikoli ne bi našli novih virov hrane, vode, zatočišča in tudi ne bi bilo tehnološkega napredka, s katerim si je človek bistveno olajšal preživetje.

Prav ta možganski sistem, ki nam je skozi zgodovino človeštva pomagal preživeti in doseči napredek, je ugrabljen in zlorabljen, če posameznik uživa droge ali pretirano uporablja sodobno tehnologijo. Droge prevarajo možgane tako, da ob zaužitju pri posamezniku v zelo kratkem času sprožijo ogromno količino dopamina oziroma občutkov ugodja. Ravno tako možgane prevara pretirano brskanje po spletu (spletna pornografija, socialna omrežja ...), ker človek v zelo kratkem času in brez napora pride do ogromne količine novih informacij, kar možgani nagradijo z občutkom ugodja. Te količine so veliko večje kot takrat, ko zaužijemo hrano ali naredimo nekaj za preživetje. In tu je razlog, da možgani »mislijo«, da imajo te stvari veliko večjo vrednost za preživetje, kot so recimo hrana, delo, medsebojna povezanost, učenje novih veščin itd.

Pot zasvojenosti s spletnimi vsebinami se lahko začne že zelo zgodaj. Če starši nekaj let starim otrokom dajejo v roke pametne telefone ali tablice (obstajajo že tudi otroški vozički z vgrajenimi tablicami), bodo otroci že zelo zgodaj izpostavljeni zelo močnim dražljajem. Posledično bodo z odraščanjem njihovi možgani zahtevali vedno močnejše in pogostejše dražljaje. Vse to jih bo vedno bolj zvaljalo v virtualnost, kjer so zmeraj in zelo hitro dostopne nove vsebine, na kar se možgani vse bolj navajajo. Zato je še kako pomembno, da starši izvajajo nadzor nad tem, koliko časa ima njihov otrok dostop do spleta in kakšnim vsebinam je izpostavljen.

Podobno se z mnogimi dogaja v najstniških letih, ko so potrebe po povezanosti z vrstniki in pomembnosti zelo izrazite. Seveda je vse te potrebe mogoče zadovoljiti z določeno mero vloženega napora. Za marsikoga pa prav vzpostavljane realnih stikov, vzdrževanje prijateljstva ali dokazovanje med vrstniki predstavlja ogromen napor. Še posebej, če je prisotna določena oblika anksioznosti ali tesnobe, ki zajema vedno več mladih in tudi odraslih. Vse to je veliko lažje in hitreje doseči oziroma zadovoljiti s pomočjo sodobne spletne tehnologije, kar marsikoga postopoma zapelje v zasvojenost.

Če torej v resničnem svetu ne dobimo dovolj potrditve, se počutimo kot zguba, ničvredne – se nam ponuja lahkotna rešitev, da iščemo vse to v virtualnem svetu. Tako pri prekomerni uporabi družabnih omrežij ne gre na prvem mestu za druženje, temveč za sprejemanje ter dajanje všečkov in komplimentov. Če ne dobimo zadostne količine všečkov, bomo ničvredni. »On jih je dobil toliko, jaz pa ne!« Mladi iščejo potrditve, potrebujejo prepoznavnost, priljubljenost, zaznavnost in vidnost. Da bi to dosegli, so pripravljeni storiti marsikaj (objavljati neprimerne fotografije ...).

Tako so za razvoj sodobnih oblik zasvojenosti še posebej ranljivi ljudje, ki se v realnih medsebojnih odnosih niso sposobni odzivati iz svojega resničnega bistva, saj ga ne čutijo ali pa ga skrivajo, ker se ga sramujejo. Namesto tega razvijejo sistem vlog in mask ter se vedno pogostejše zatekajo v virtualni svet.

Vedenjske oziroma nekemične zasvojenosti prepoznamo preko različnih znakov ali simptomov. Ključni pokazatelji, ki so hkrati tudi kriteriji za diagnozo, so velika pomembnost določene aktivnosti za posameznika, sprememba razpoloženja, toleranca, odtegnitveni simptomi, konflikt in ponavljanje aktivnosti oziroma vedenja. Osnovni znaki, ki kažejo, da gre morda za zasvojenost s sodobnimi spletnimi tehnologijami, so:

Aktivnost postane prevladujoča oz. najpomembnejša v življenju posameznika, saj pogosto razmišlja o njej, hrepeni po njej, se ji ni zmožen upreti.

Ob vključitvi v aktivnost se posamezniku močno spremeni počutje in razpoloženje. Posameznik izkusi občutke »zadetosti«, »odklopa«, neke vrste umirjenost, ki je posledica omrtvičenja oziroma bega od resničnega doživljanja sebe ali okolice.

Posameznik za doseg predhodne spremembe razpoloženja potrebuje več časa, ki ga namenja aktivnosti (podobno kot zasvojenec z drogami potrebuje čedalje večji odmerek).

Kadar oseba ne more izvajati določene aktivnosti oziroma se ji upre/izogne, lahko izkusi neprijetne abstinenčne pojave, ki so lahko telesni in/ali duševni: razdraženost, nemir, tresenje, slabost, simptomi tesnobe in depresije.

Vedno pogostejši konflikti v medosebnih odnosih, ki so povezani s porabo prevelike količine časa za določeno aktivnost (telefon, internet, družabna omrežja).

Ponavljanje vedenja – ponavljanje preteklih vzorcev vedenja v obliki pretiranega udejstvovanja pri določeni aktivnosti.

Spletna tehnologija nam je v mnogih področjih v veliko pomoč. Žal pa se ob nenadzorovani uporabi pri otrocih in mladostnikih ter prekomerni rabi pri odraslih lahko dokaj hitro razvije zasvojenost. Zato moramo biti kot družba v vseh segmentih (v družini, vrtcu, šoli, Cerkvi ...) še posebej pozorni na otroke, da se

ne bodo izgubljali v svetu virtualnosti, temveč bodo z navdušenjem odkrivali in se radostili v vseh razsežnostih realnega sveta.

Mag. Drago Sukič, spec. ZDT, Zavod Pelikan - Karitas. Programe socialne rehabilitacije zasvojenih Zavo-da Pelikan - Karitas sofinancirajo MDDSZ, Slovenska karitas (s sredstvi FIHO) ter lokalne skupnosti.

to moramo vedeti

"ZDRAV, ZAVAROVAN IN PRAVIČNO PLAČAN."

Leja Drobnak Škodlar

Odzivajmo se na trgovino z ljudmi!

Današnji svet je vedno bolj nestabilen. Pretresajo ga različni konflikti, priča smo vedno večjim globalnim spremembam. Poglobljanje revščine milijonov in bogatenje peščice je eden od ključnih dejavnikov, ki na eni strani vzklikajo po velikanskih dobičkih ter so na drugi strani industrija trpljenja ponižanih in razžaljenih posameznikov, ujetih v začaran krog sodobnega suženjstva.

Žrtvam je odvzeta avtonomija, svoboda gibanja in izbire ter so prisiljene delati v negotovih razmerah. Žrtve trgovine z ljudmi lahko doživijo nešteto škodljivih zdravstvenih posledic, vključno s travmatičnimi poškodbami zaradi delovnih nesreč in spolnega ali fizičnega napada, spolno prenosljivih in drugih okužb, kroničnih nezdravljenih zdravstvenih stanj, nosečnosti in s tem lahko povezanih zapletov, podhranjenosti, odvisnosti od alkohola in drog, posttravmatske stresne motnje, depresije in samomorilnosti. Zato je še kako pomembna zgodnja identifikacija žrtev, saj so nekatere tuje raziskave pokazale, da se veliko žrtev sreča z zdravstvenim sistemom, vendar jih je od tega zelo malo prepoznanih kot žrtve trgovine z ljudmi.

Pri identifikaciji žrtev trgovine z ljudmi obstaja več ovir, tako za zdravstvene delavce kot za paciente. Med poklicne ovire prav gotovo sodijo klinično pomanjkanje znanja o trgovini z ljudmi, pomanjkanje oskrbe ob travmi in kulturne predpostavke o žrtvi. Med ovire, povezane s pacienti, prav tako lahko sodijo jezikovne ovire in nepismenost. Bistvena ovira pa je, da se zaradi strahu, sramu in pomanjkanja zavedanja o statusu in pravicah žrtev bolniki ne prepoznajo kot žrtve trgovine z ljudmi. Z izobraževanjem in informiranjem zdravstvenih delavcev, z javnozdravstvenim poudarkom in povratnimi informacijami o praksah ter z razvijanjem protokolov, ki upoštevajo dejavnike tveganja, bodo zdravstveni delavci lahko videli, razumeli

in bodo pripravljeni zagotoviti ustrezno zdravstveno oskrbo žrtvam trgovine z ljudmi ter se ustrezno odzvati na žrtve v njihovih čakalnicah.

Kako lahko v okviru Karitas poskrbimo za žrtve

Slovenska karitas že vse od leta 2006 izvaja projekt Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – krizna namestitve. S svojim poslanstvom v skrbi za sočloveka izvaja celostno oskrbo, ki zajema pomoč žrtvam trgovine z ljudmi pri njihovem psihološkem, zdravstvenem in socialnem okrevanju. Na področju zdravstvene oskrbe žrtev trgovine z ljudmi Slovenska karitas že vrsto let dobro sodeluje z Ambulanto s posvetovalnico za osebe brez zdravstvenega zavarovanja, ki deluje v okviru Zdravstvenega doma Ljubljana. Ambulanta nudi pomoč osebam brez stalnega prebivališča in osnovnega zdravstvenega zavarovanja ter vsem tistim, ki imajo osnovno zdravstveno zavarovanje, nimajo pa kot tujci, begunci oziroma azilanti pravice do dodatnega zdravstvenega zavarovanja, a potrebujejo še druge oblike pomoči. V to skupino prav zagotovo sodijo žrtve trgovine z ljudmi, ki pa še nimajo urejenega statusa po 50. členu Zakona o tujcih. Ker Slovenska karitas že trinajsto leto deluje na področju pomoči žrtvam trgovine z ljudmi, se je v tem letu odločila prvič sodelovati v javnem razpisu za sofinanciranje programov neposredne pomoči, svetovanja in oskrbe zdravstvenih stisk in težav žrtev trgovine z ljudmi za leto 2019, ki ga sofinancira Ministrstvo za zdravje.

Slovenska karitas se bo v programu **"Zdrav, zavarovan in pravično plačan"** osredotočila na zdravstvene delavce in prostovoljce Karitas, ki se preko svojega dela srečajo s posamezniki, za katere obstaja sum, da so žrtve trgovine z ljudmi. S pomočjo **zloženke** bodo zdravstveni delavci lažje prepoznali stiske ljudi, se seznanili o samozaščitnih ukrepih, informacijah, kam in v katerih primerih lahko žrtve napotijo po pomoč.

Preko **spletnega portala in mobilne aplikacije** bodo v več jezikih na voljo tudi vprašanja za preverjanje, ali so sami ali njihovi bližnji žrtve trgovine z ljudmi in ali zanje obstajajo zdravstvena tveganja. V primeru potrditve dejavnikov, ki kažejo na žrtve trgovine z ljudmi, bodo objavljeni tudi viri pomoči, ocene zdravstvenih tveganj in preventivnih rešitev.

Dejstvo je, da gre pri trgovini z ljudmi za trpinčenje posameznika, ki sčasoma izgublja človeško dostojanstvo in uničuje osebno integriteto. Zato je še kako pomembno, da k pereči problematiki pristopamo celovito: z ozaveščanjem, sodelovanjem z vladnimi in nevladnimi organizacijami, informiranjem ter izobraževanjem širše skupnosti na področju oskrbe žrtev trgovine z ljudmi.

POSLUŠAJMO, OPAZUJMO, SPRAŠUJMO in se odzivajmo na problematiko trgovine z ljudmi!

Pro bono ambulate v Sloveniji

Ambulanta s posvetovalnico za osebe brez zdravstvenega zavarovanja,
Pro Bono, Mislejeva 3, 1000 Ljubljana, pro-bono@ordinacija.net

Ambulanta za osebe brez zdravstvenega zavarovanja s posvetovalnico,
Nadškofijska karitas Maribor, Strossmayerjeva 15, 2000 Maribor, ambulanta@karitasmb.si

Brezplačna ambulanta za osebe brez zdravstvenega zavarovanja, Gosposvetska ulica 9, 4000 Kranj, info@fajdigova.si

Ambulanta Pro Bono, Zdravstveni dom Koper, Dellavallejeva ulica 3, 6000 Koper – Capodistria, info@zd-koper.si

Skupnostni center v Novi Gorici,

Pro Bono ambulanta, Bidovčeva ulica 2–4 5000 Nova Gorica, probono.amb.ng@gmail.com

8

karitas mladih

MLADI se PREDSTAVIJO

Sem Špela, 16-letno dekle, ki prihaja iz Celja. Po naravi sem zelo radoživa in nasmejana. V prostem času se ukvarjam z dobrodelnostjo in prostovoljstvom. V prihodnosti se želim posvetiti delu z ljudmi s posebnimi potrebami in imeti svoje socialno podjetje. Nadvse rada tudi potujem.

Prostovoljstvo: Prostovoljstvo me spremlja že od osnovne šole. Tri leta sem prostovoljka na OŠ Glazija. Na Karitas nudim učno pomoč. Aktivna pa sem tudi na drugih področjih.

Hobiji: šport, prostovoljstvo, dobrodelnost, družnje s prijatelji.

Najljubša hrana: palačinke.

Najljubši kraj za izlet v Sloveniji: Bovec.

Najljubša pesem: Bohemian Rhapsody – Queen.

Najljubši kotichek, kjer se sprostiš: narava.

Najljubša slovenska beseda: šajtrga ☺.

ZA PRIHODNJI RAZVOJ EU JE KLJUČNA SOLIDARNOST

Uroš Skrinar, MOVIT

»Povsod povsod tožbe nad današnjo mladino. Ne uči se, je predrzna, brez nekdanjih idealov; sama zabava, šport in bogsigavedi kaj še vse nepotrebno ji roji po glavi. Vse se jezi nad njo. Starši niso z njo zadovoljni, ne šola, javnost pa tudi ne.« To je zapisano v prispevku Misli o moderni vzgoji v časopisu Ženski svet iz leta, verjeli ali ne, 1928.

Prav zabavno, da 90 let pozneje velikokrat poslušam povsem isto: kako današnjih mladih ne zanima prav nič drugega kot zabava, da samo kritizirajo, so osredotočeni na lastne interese in tako dalje. In ko rečem, da se s tem ne strinjam, še posebej v kakšnem zanimivem pogovoru z odločevalcem (ki je seveda pozabil, da je bil tudi sam nekdanj mlad in je tako veliko naredil za »ta mlade« v zadnjih letih v Sloveniji), hitro postanem eden izmed njih. »Spet vi, mladinci,« slišim. Ampak ne strinjam se na podlagi dejstev. Naj delim z vami le enega izmed njih. V raziskavi Evrobarometer o evropski mladini leta 2017 je namreč izredno zanimiv podatek, koliko mlade prebivalce v Sloveniji zanimajo »njihovi sebični interesi«. Na vprašanje, katere teme bi morale biti prioriteta za Evrop-

DOGAJA se

V sklopu projekta Na zdravo zabavo v naravo, ki ga sofinancira Agencija za varnost prometa, smo v oktobru pričeli z izvajanjem delavnic, ki ozaveščajo mlade o škodljivih učinkih uživanja alkohola. Velik poudarek dajemo tudi prometni varnosti. Veseli smo odziva številnih mladinskih skupin po Sloveniji.

Več na www.karitas.si

sko unijo, mladi v EU v 19 % odgovarjajo, da tudi solidarnost. Odstotek mladih v Sloveniji, ki poudarjajo, da je za prihodnji razvoj EU ključna solidarnost, pa je bistveno višji in znaša kar 28 %.

Priznam, vesel sem bil teh podatkov, ker dajejo čudovito popotnico našemu skupnemu novemu evropskemu programu Evropska solidarnostna enota. Dajejo čudovito motivacijo, da bomo na Movitu, ki mu je bila zaupana vloga nacionalne agencije tudi za ta program, skupaj z vami, upam, prispevali k spodbujanju, krepitvi in negovanju solidarnosti na lokalni ravni po Sloveniji, v državi kot celoti in seveda v naši Evropski uniji. Solidarnosti kot prostovoljne družbene kohezije. Solidarnosti kot podpore med ljudmi. Kot vrednote.

Povzeto po reviji Mladje – številka 39.

Ijubezen je iznajdljiva

DAN »VSEH SVETIH« PRI TIŠINSKI MARIJI

Mihaela Flisar

Je pomlad, poletje, jesen in zima. Je jutro, dan in večer. Je rojstvo, otroštvo, mladost in starost. Pride smrt, slovo in žalovanje. Vse se nenehno spreminja, vse kroži, da včasih niti ne zaznavamo, kako je vse hitro minilo. Odpada listje in narava se pripravlja k počitku. Marjetice in krizanteme se bojujejo z jutranjo slano, kmetje zaključujejo dela na polju. Že smo krepko zakorakali v jesen. Približuje se dan Vseh svetih, ko bomo grobove naših rajnih okrasili s cvetjem, prižgali svečke in se v mislih spomnili na čas, ko smo bili skupaj. Kot bi bilo včeraj, in že je leto okrog in zoper praznik Vseh svetih, vendar drugačen, saj se je precej naših župljanov poslovilo od nas ter odšlo v večnost. Spomin nanje je živ, slovo in življenje brez njih pa težko. Normalno je, da nas je smrt bližnjih prizadela in smo žalostni, vendar se kristjani razlikujemo od drugih v tem, da verujemo v vstajenje in se veselimo večnega življenja. Vsi smo bili krščeni v večno življenje. Tako so večnega življenja deležni že naši najbližji, ki so umrli pred nami. Vsakdanja molitev nas pomirja in povezuje z njimi.

V naši župnijski cerkvi Marijinega rojstva na Tišini na praznik Vseh svetih pred oltarjem prižgemo sveče za vse, ki so umrli v tem cerkvenem letu. Tako so po obisku pokopališč k večerni molitvi zberemo župljani, sorodniki, prijatelji in znanci. Molimo za vse pokojne, še posebej za tiste, ki so umrli v tem cerkvenem letu. Moč, ljubezen in upanje iščemo v molitvi.

Po končani molitvi svojci umrlih odnesejo sveče na njihove grobove. Včasih se tudi zgodi, da so sorodniki iz oddaljenih krajev, da kdo pozabi na molitveno uro ali na svečo za njihovega pokojnika. Takrat svečo na odnesemo grob odnesemo člani Župnijske karitas.

Tako člani Karitas v Tišini že več kot deset let vabimo župljane, da se nam pridružijo pri molitvi v cerkvi, kjer pred oltarjem tišinske Marije prižgemo sveče za vse umrle v cerkvenem letu in za vse pokojne dušne pastirje iz naše župnije. Radi se spominjamo besed, ki jih je zapisal sv. Frančišek Saleški:

*»Spomni se, o Devica Marija,
da si ti moja mati
in da sem jaz tvoj otrok;
da si mogočna,
jaz pa sem ubog in slaboten človek.«*

Mi vsi smo Marijini otroci ter ubogi in slabotni ljudje, ki potrebujemo molitev, vero, upanje in ljubezen na tem in onem svetu.

na obisku

ŽUPNIJSKA KARITAS VINICA

Člani ŽK Vinica

Na spletu lahko preberemo, da je bila prva Karitas ustanovljena v Freiburgu v Nemčiji leta 1897. Duhovni temelji organizirane Karitas izhajajo iz splošno človeškega čuta in Jezusovega naročila, da moramo bližnjemu v stiski pomagati. Spomnimo se prilike o usmiljenem Samarijanu. Dva človeka sta šla mimo napol mrtvega popotnika; šele tretji, Samarijan, je poln sočutja poskrbel zanj. Ko Jezus konča to zgodbo, reče: »Pojdi in tudi ti tako delaj!« (Lk 10,37). S tem naroča vsakemu izmed nas, da smo dolžni pomagati človeku, ki telesno, duševno ali duhovno trpi, ne glede na to, kako blizu nam je ta človek. Ker pa so stiske marsikdaj množične, je potrebna tudi organizirana pomoč. Tako je nastala Karitas.

Prvi statistični podatek o Župnijski karitas Vinica je vpisan v letni pregled pastoralnega dela za l. 2001/2002. Takrat je Župnijsko karitas predstavljalo šest žena, tajnica pa je bila Marija Maljevec iz Učakovcev. Trenutno je v naši Karitas deset prostovoljcev, tajnica pa je Ana Lidija Medoš. Sodelavci Karitas ne-

kajkrat na leto poskrbimo, da pomoči potrebni ljudje dobijo hrano, pomagamo pri župnijskih prireditvah in obiskujemo župljane po domovih. Vsi vemo, da ima stiska različne obraze in da je iskren pogovor včasih pomembnejši kakor hrana in obleka.

V naši župniji imamo znamenito romarsko cerkev Marijinega imena na Žežlju, kamor pogosto prihajajo obiskovalci in romarji od blizu in daleč. Trudimo se, da jih prijazno sprejmemo. Žal ne moremo pogostiti vseh romarjev, želimo pa napovedanim župnijskim skupinam po romarski sveti maši pripraviti vsaj majhno pozornost.

Članice Karitas opazamo, da je v sedanjih razmerah zelo dobrodošla tudi pomoč v župnišču. Redki so duhovniki, ki imajo gospodinjo. Tako čutimo, da je naše poslanstvo tudi postrežba pri župnijskih srečanjih, dekanjskih konferencah duhovnikov in pri prehrani delavcev, ko potekajo gospodarska dela.

V naši župnijski Karitas se lahko pohvalimo tudi s tem, da se vsaj nekaj zastopnic redno udeležuje izobraževanj in duhovnih obnov. Poseben dan za nas pa je vsakoletno srečanje na Ponikvi in dobrodelni koncert v Celju. Čeprav je iz Vinice na Ponikvo precej daleč, občajno ni nobenih pomislekov. Srečanje z Jezusom na Ponikvi nam veliko pomeni, prav tako bližina podobno čutečih mož in žena, iskreno pa smo veseli tudi prijazne postrežbe v Celju in koncerta, ki je vsako leto bolj kakovosten. Vsem se zahvaljujemo in vse toplo pozdravljamo!

SKRBETI ZA STARE IN MLADE – TO JE KULTURA UPANJA

papež Frančišek

prevod: Andreja Červek, vir: Vatican News

Kako močna je Božja ljubezen do njegovega ljudstva, čeprav ga je to zapustilo, ga izdalo, ga pozabilo. Bog je vedno goreči plamen, od katerega izvira obluba zveličanja za vsakega med nami. V knjigi preroka Zaharija (glej Zah 8,1-8) piše: *»Ves gorim za Sion in zavoljo njega me vnema silno čustvo. Vrnem se na Sion in sredi Jeruzalema bom prebival.«* Zahvaljujoč Božji ljubezni bo torej Jeruzalem ponovno zaživel.

Skrb za ostarele in otroke je obluba prihodnosti

V berilu so jasna tudi znamenja Gospodove navzočnosti med njegovim ljudstvom. To je navzočnost, ki nas dela bolj človeške, bolj zrele. So znamenja obilnega življenja, obilja otrok in starcev, ki oživljajo naše trge, družbe in družine.

»Znamenje življenja, znamenje spoštovanja življenja, znamenje ljubezni do življenja, znamenje življenja, ki raste – to je znamenje navzočnosti Boga v naših skupnostih in je tudi znamenje navzočnosti Boga, ki pomaga zoreti ljudstvu, kadar so med njim starci. To je lepo: 'Še bodo posedali starčki in starke po jeruzalemskih trgih, vsak s svojo palico v roki zavoljo visoke starosti.' To je znamenje. In tudi mnogi otroci. Zaharija uporabi lep izraz 'mrgoleli bodo'. Mnogi! Obilje starosti in otroštva. To je znamenje, da ljudstvo skrbi za starčke in otroke, ima jih kot zaklad. To je znamenje Božje navzočnosti, je obluba prihodnosti.«

Družba brez korenin konča slabo

Naj vas spomnim na besede preroka Joela: *»Vaši starčki bodo imeli sanje, vaši mladeniči bodo gledali videnja«* (Jl 3,1). In tako je med njimi medsebojno izmenjavanje. Kar pa se ne zgodi, ko v naši civilizaciji prevladuje kultura odmetavanja, razvalina, zaradi katere se otroke, ki pridejo, *»vrača pošiljatelj«*, ali pa se sprejmejo načela, kot je tisto, da se starčke zapre v dom za ostarele, ker *»ne proizvajajo«*, *»ker ovirajo normalno življenje«*. Spominjam se pripovedi svoje babice. Gre za dogodek v neki družini, kjer se oče odloči, da bo dedka dal jesti samega v kuhinjo, saj mu je zaradi starosti juha začela kapljati z žlice in je vse umazal. In nekega dne oče najde svojega sina, ki sestavlja leseno mizo zanj, saj bo ta ista osamitev prejel ali slej doletela tudi njega. Ko se zanemarija starce in otroke, v modernih družbah pride do posledic, kot sta nerazumevanje tradicije in demografska zima.

»Ko se neka država postara in ni otrok, ne vidiš vozičkov na ulicah, ne vidiš nosečih žensk. 'Otrok –

raje ne.' Ko bereš, da je v neki državi več upokojencev kot delavcev. To je tragično. In koliko držav danes začenja živeti to demografsko zimo. In potem ko se zapostavlja starce, se izgublja – povejmo to s sramom – tradicija, tradicija, ki ni nek muzej starih stvari, ampak je zagotovilo prihodnosti, je sok v koreninah, ki daje rast drevesu in daje cvetove in sadeže. To je sterilna družba za vse strani, ki tako konča slabo.»

Res je, da se mladost lahko kupi. Danes imamo veliko podjetij, ki jo ponujajo pod različnimi oblikami ukane, s plastično operacijo in z liftingom, a na koncu je vse skupaj smešno.

Kako sem se danes vedel do otrok in do starcev?

Kaj je torej jedro Božjega sporočila? To je »kultura upanja«, ki jo predstavljajo ravno stari in mladi. Prav oni so gotovost za preživetje države, domovine, Cerkev. Na mojih potovanjih mnogi starši dvigujejo svoje otroke v zrak, da bi jih blagoslovil. In to počnejo, kakor da bi kazali na svoje dragulje. O tem moramo razmisliti.

»Nikoli ne bom pozabil tiste starke na glavnem trgu v lasu v Romuniji. Ko me je gledala tista babica – bila je, kakor so romunske babice, z ruto na glavi – gledala me je, imela je vnučka v naročju in mi ga je pokazala. Kakor da bi hotela reči: 'To je moja zmaga, to je moje zmagoslavje.' Ta podoba, ki je zaokrožila po svetu, nam pove več kot ta pridiga. Zatorej, ljubezen Boga je vedno sejanje ljubezni in spodbujanje rasti naroda. Ne kultura odmetavanja. Rad bi rekel, oprostite mi, ko zvečer delate izpraševanje vesti, vprašajte se tole: kako sem se danes vedel do otrok in do starcev? Pomagalo nam bo.«

VSAKDO IMA SRCE ...

Jožica Ličen

Ko govorimo o zdravstvu, se moramo najprej zavedati, da kljub še tako dobremu zdravstvu nihče ne bo na tem svetu večno.

Ljudje smo najbolj občutljivi, ko zbolimo, in takrat dejansko pričakujemo, da bo zdravnik najprej imel srce in čudežno tabletko, s pomočjo katere bomo takoj zdravi. Tudi sama sem že marsikaj preizkusila, in hočeš nočeš je treba na naše zdravstvo pogledati z več zornih kotov. Moj osebni zdravnik mi je pred časom pošteno povedal: »Počaščen sem, da ste me izbrali za osebnega zdravnika, toda moram vam povedati, da sem istočasno tudi uslužbenec zdravstvene zavarovalnice.« Zato je iz tega zornega kota iskanje krivde pri zdravstvenem osebju marsikdaj neupravičeno. Mnogi imajo res zvezane roke, a široko srce, kar bolnemu človeku veliko pomeni. Tudi zvrčanje krivde na državo je dvorezen meč. Zato se v našem zdravstvu dogaja isto, kot se dogaja ljudem doma; tam, kjer ni dobrega gospodarja, hiša na dolgi rok razpada, streha pušča. Ob tej priliki bi za vse, ki samozavestno pripravljajo reformo, uporabila kar pridigarjev vzklik: *nečimrnost čez nečimrnost, vse je nečimrnost*.

Pa še nekaj me boli: otroci, ki morajo na zdravljenje v tujino. Resnično ne vem več, ali so vsi pregledi, posegi in operacije res nujni v tujini, ali naše zdravstvo tega res ne obvlada. Še bolj kot to pa se sprašujem: ali smo prišli že tako daleč, da drug drugemu ne zaupamo več? Kakorkoli, v vsakem trenutku je kar nekaj akcij za zdravljenje otrok v tujini. Zahvala vsem darovalcem, ki imajo srce – hkrati pa velika kritika zdravstvu, ki ni sposobno prisiliti zdravstvene zavarovalnice, da poišče denar za tovrstno pomoč otrokom. Če bi šlo za njihove otroke, bi se gotovo našel. Sicer pa sem nekje na spletu zasledila, da toliko zdravnikov sploh ne bomo več potrebovali, ker bomo nasvet in zdravila za vsakdanje bolezni dobili kar na Googlu. Vendar iz te moke ne bo kruha, saj »stric« Google nima srca. Zato v razmislek medijem, ki dnevno poročajo o napakah zdravstvenih delavcev: poiščite raje tiste, ki delajo s srcem, pa bo več upanja in zaupanja.

Resnično vseh čestitk pa je vredna akcija zbiranja za malega Krisa! To je pravi plebiscit naše dobrote, zato lepo prosim, naj se nikoli več na spletu ne pojavi beseda 'zlovenija'. Če je kaj sovražni govor, je nedvomno ta beseda.

Pa še to: pobudniki akcije morda res niso bili seznanjeni z zakonodajo in to, kar so delali, počeli s srcem, vsa kritika pa številnim zaposlenim, ki bi morali takoj ob javni akciji stopiti do teh ljudi in jim pomagati spraviti zadevo v zakonske tirnice. Žal se je njihovo srce izven pisarn ustavilo.

Zato, dragi sodelavci, naj ima tudi naša Karitas srce, ki vidi, sliši in pomaga!

SEMINARJI KARITAS

Helena Zevnik Rozman

V mesecu oktobru so na štirih lokacijah – v Celju, Stični, Veržetu in na Mirenskem Gradu – potekali že tradicionalni seminarji Karitas. Z geslom tedna Karitas: Dobro iz vsakega srca, smo iskali poti, kako priti do src ljudi v stiski, ki so zaradi vsega hudega, ki so ga doživeli, okoli sebe zgradili zidove. Več kot 10 predavateljev nam je spregovorilo o svojih izkušnjah in nas usmerilo na pravo pot. Usmeritve smo nato preverjali v delavnicah, kjer smo reševali primere s terena in si izmenjevali izkušnje iz svojega dela. Zanimive pa so bile tudi predstavitve različnih primerov dobrih praks, ki so nam dale ideje, kako se česa podobnega lotiti v naših župnijah.

V nadaljevanju predstavljamo nekaj misli sodelujočih.

»Dobrodelnost mora biti vesela! Ne si pustiti vzeti veselja.

V današnji družbi je veliko negativizma. Razpasla se je miselnost, da je vse zanič. To lahko preprečimo le tako, da osebo, ki ne vidi nič dobrega, povabimo, da naredi en majhen korak z nami: Ali bi danes midva SKUPAJ nekaj dobrega naredila? Začnimo najprej doma. Če nekoga le opozorimo, da je nekaj za narediti, ne bo kar naredil. Samo skupaj lahko uspemo. Ljudje se ne bodo premaknili drugače kot le z zgledom. Včasih je še zgled premalo. Treba je iti do človeka, se skloniti do njega, celo usesti se je treba k njemu in skupaj z njim narediti korak naprej.«

dr. Tomaž Erzar

»Učinkovita komunikacija je vedno pomembna, še posebej pa takrat, ko se ukvarjamo s težavno osebo. Velikokrat se prepir razvije prav zaradi slabe komunikacije. Ko sogovornik govori, pozorno poslušam in se prepričam, da popolnoma razumem, kaj govori, preden se odzovem. Prav tako poskrbim, da drugi popolnoma razume, kaj govorim.«

mag. Drago Sukič

»Poslušaj človeka v stiski. Imej topel, sočuten, priazen in empatičen odnos. Človeku v stiski krepiti vero in pogum za življenje. Pri svojem delu pa naj prostovoljci, sodelavci Karitas, ohranjajo sebe (intervizija, supervizija).

Urška Justin Repar

»Uporabnikom želimo pomagati. Pomembno je, da skupaj z njimi iščemo rešitve. Vsekakor pa za rešitve prosilcev ne prevzemamo odgovornosti.

Foto: vse Arhiv Slovenska karitas

Za svoja dejanja in poti k reševanju vsak odgovarja sam. Pomembno je, da postavimo meje uporabnikom. Ne se bati in sramovati, da nas bodo potem imeli za nesposobne. Če bomo poskrbeli zase, ne bomo pregorevali, bomo bolj umirjeni, problemi nas ne bodo toliko prizadeli na osebni ravni.»

Alenka Petek

»Z dajanjem nasvetov človeka v stiski ponižujemo, ga delamo nesposobnega in ga spravljamo v sebi podrejen položaj (B. Žorž).

POMOČ – sestavljena iz besed PO in MOČ. Človeku v stiski pomagamo najti njegove vire moči. Nikoli ne obsojamo, saj obsojanje ruši odnos!«

Urška Mumelj

»Če zase ne poskrbimo, težko poskrbimo za uporabnika. Spoštovanje meja je pomembno za človekovo dušo. Tako ohranjamo svojo identiteto, to, kar smo. Če nekdo stalno krši naše meje, smo v stresu in ne vemo, kdo smo, kaj želimo ... Zato jasno pokažemo mejo in smo zanjo odgovorni mi sami. Meja je lahko zdravilna za nas.«

Barbara Feguš

»Vsi, ki delamo z ljudmi, moramo biti pozorni, da ne bi ljudem v stiski delali krivice zaradi njihovega zunanjega videza.

Mi moramo črpati duhovnost zase in to dati naprej, da potem hodimo skupaj z ljudmi v stiski ...«

Lidija Jerebic

»Sodelovanje Župnijske karitas Vodice z osnovno šolo na dobrodelnem teku podnebnih sprememb vidimo kot zelo dobro priložnost, da otroci in njihove družine spoznajo naše karitativno delovanje.«

*Rozalija Jeglič, ŽK Vodice,
ob predstavitvi Dobrodelnega teka,
ki ga pripravljajo skupaj z Osnovno šolo Vodice*

»Sodelujemo tudi na novoletni tržnici v naši občini. Kuhamo naš čaj in delimo kekse, ki jih sami spečemo. Striktno zastonj in ne zbiramo prostovoljnih prispevkov. Ker ne želimo, da ljudje, ko pride Karitas, rečejo: 'Aha, Karitas, sedaj se pa primimo za denarnico.' Zato ponujamo čaj zastonj, da se lahko podružimo z ljudmi, ki nas obiščejo na stojnici.«

*Lilijana Germavc, ŽK Vuzenica,
o predstavitvi njihovega zeliščnega čaja*

koper

ODRINIMO NA GLOBOKO

Jožica Ličen

Razstava v Pretorski palači v Kopru in zahvalna sveta maša v koprski stolnici ob srebrnem jubileju Umetniki za karitas

V torek, 8. oktobra, je bilo v Pretorski palači v Kopru odprta razstava likovnih del, ki so v avgustu 2019 nastala v 25. mednarodni likovni koloniji Umetniki za Karitas na Sinjem vrhu nad Ajdovščino z geslom »Odrinimo na globoko«. Razstava v Pretorski palači je že več let rezultat sodelovanja med Škofijsko karitas Koper in Galerijo Insula.

Po razstavi je bila v koprski stolnici zahvalna sveta maša ob srebrnem jubileju mednarodne likovne kolonije Umetniki za Karitas. Sveto mašo je daroval koprski škof dr. Jurij Bizjak in je ob tej priliki podelil odličje Svetega Jožefa Delavca strokovnima sodelavkama kolonije Umetniki za Karitas: likovni kritičarki gospe Anamariji Stibilj Šajn ter slikarki in oblikovalki Silvi Karim.

SILVA KARIM, pedagoginja, ilustratorka in oblikovalka, je skupaj s svojim možem, akademskim slikarjem Azadom Karimom, vsakoletna svetovalka pri izboru likovnih umetnikov ter tudi darovalka svojih likovnih del v koloniji Umetniki za Karitas. Ga. Silva je oblikovala logotip Umetnikov za Karitas, vsako leto pa oblikuje tudi katalog, ki spremlja razstavo na njenem potovanju. Za Karitas je tudi oblikovala večino znakov, plakatov, zgibank in voščilnic.

ANAMARIJA STIBILJ ŠAJN, umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka, daje s svojim znanjem in tenkočutnostjo pečat vsakokratni koloniji in vsem razstavam. S skrbno izbranimi besedami vsako leto v katalogu opiše likovni opus sodelujočih umetnikov, kar tudi predstavi na domačih in mednarodnih razstavah. Tudi zaradi ge. Anamarije je projekt Umetniki za Karitas prepoznaven in spoštovan med umetniki in ljubitelji umetnosti.

Mednarodna likovna kolonija Umetniki za Karitas se od leta 1995 dalje tretji teden v avgustu dogaja na Sinjem vrhu nad Ajdovščino. Tisočmeterska gora je postala zbirališče številnih likovnih delavnic, med katerimi je kolonija Umetniki za Karitas posebna, saj jo navdihuje dobrodelnost, predvsem pa dejstvo, da

je vse delo v zvezi s kolonijo in razstavami opravljeno prostovoljno. Karitas vsako leto izbere geslo kolonije, s katerim opozarja na aktualne stiske.

Med likovnimi umetniki je kolonija priljubljena, saj je letos doživela že srebrno obletnico in je v 25 katalogih zapisanih več kot 1.900 imen avtorjev, ki so prišli iz vseh petih celin in ustvarili 3.000 likovnih del, od katerih jih je že več kot 2.600 našlo lastnike. Izku-piček je bil namenjen različnim projektom pomoči, ki jih izvaja Karitas.

14

Likovna kolonija je prvi del mednarodnega projekta Umetniki za Karitas, ki se nadaljuje v potovanje razstav. V vseh teh letih je bilo 340 razstav po Sloveniji, vsako leto v Gorici in Trstu, dvakrat v Rimu, trikrat v Bruslju ter po enkrat na Koroškem, na Dunaju in v Sarajevu.

Glavni namen celotnega projekta, ki prerašča v gibanje, je druženje umetnikov, darovanje njihovega časa in talenta, pa tudi plemenitenje družbe z umetnostjo in dobrotelno. Poleg tega so razstave, ki potujejo, vračilo umetnikom, ki darujejo svoj talent in svoj čas, saj si marsikdo med njimi samostojne razstave na tolikih lokacijah ne more privoščiti.

Dragocena pomoč od samega začetka so strokovni sodelavci in pomočniki, med katerimi posebej izstopata dve izredni gospe, ki zaradi svoje vere in ljubezni do umetnosti in dobrotelnosti nesebično darujeta svoje znanje in svoj čas.

Odličje sv. Jožefa delavca so ob 25-letnici Škofijske karitas Koper že prejeli dotedanji ravnatelj Matej Kobal, posthumno Bogdan Žorž in sedanja ravnateljica Jožica Ličen.

DOBRODELNA PRIREDITEV »ISKRA SRCA, OGENJ DOBROTE«

Giuliana Kralj Spina

**»Če ti ostane samo en dih,
ga porabi za to, da rečeš hvala!«**

S to mislijo se je v petek, 11. oktobra 2019, začela 7. dobrodelna prireditev Goriška dlan, ki jo vsako leto organizira Goriška območna karitas.

Goriška dlan leto za letom povezuje neskončno množico ljudi dobre volje, ki s svojim delom, darovanjem in pristopom uresničujejo eno glavnih poslanstev Cerkve: karitas – pomagati najbolj potrebnim in ponižanim.

Geslo letošnje dobrodelne prireditve, »ISKRA SRCA, OGENJ DOBROTE«, je skozi cel večer povezovalo slovenske glasbenike in pevce v prelepem in ubranem petju, plesu in glasbi. Imeli smo veliko čast, da so na prireditvi gostovali: **Župnijski MePZ konkatedrale Kristusa Odrešenika Nova Gorica skupaj s cerkvenima pevskima zboroma iz Levpe in Kala nad Kanalom, Ansambel Ideali, Aleks Pavlin, Ansambel Žavbi brothers, Sinji galeb Nataša & Saša, MPZ Šempeter-Vrtojba, Anika Horvat, Folklorno MKD Ohridski biseri Nova Gorica, Alenka Gotar in Anže Šuštar**, ki so se odpovedali honorarju za nastop in na tak način pomagali po svojih močeh.

Namen vsakoletne dobrodelne prireditve Goriške območne Karitas je zbiranje finančnih sredstev za nakup hrane in higienskega materiala ter za plačila zapadlih računov družin, posameznikov in starejših, ki finančno tega ne zmorejo in kličejo na pomoč.

Z zbranimi sredstvi (lani jih je bilo 7.700,00 €) lahko vsako leto dodatno pomagamo ljudem v stiski, teh pa je na območju Goriške okrog 1.500 – 288 družin in 179 posameznikov.

Iskreno se zahvaljujemo vsem dobrotnikom, sponzorjem, izvajalcem ter stalnim in občasnim sodelavcem, ki so z nesebično pomočjo omogočili, da je dobrodelna prireditev Karitas uspela.

Cilj nas, sodelavcev prostovoljcev, in drugih dobrotnikov Karitas je biti glas ubogih, potisnjenih na rob današnje družbe. Kot usmiljeni Samarijan se trudimo prinašati upanje in vžgati iskro srca, ki zaneti ogenj dobrote.

Ljubljana

MED VIPAVSKIMI GRIČI ALI OD KOD PRIDEJO ZELENA JAJCA

Ana Brumec

Tradicionalno srečanje sodelavcev in prostovoljcev Škofijske karitas Ljubljana

V četrtek, 17. oktobra 2019, smo se sodelavci in prostovoljci ŠKL zbrali v jutranjih urah, se naložili na avtobus in odpravili proti Vipavski dolini. Pot nas je najprej vodila v Vrhopolje, kjer smo v župnijski cerkvi

sv. Primoža in Felicijana ob razlagi župnika g. Janeza Kržišnika odkrivali lepoto in globino največjega Rupnikovega mozaika v Sloveniji. Sledila je sv. maša, ki jo je daroval predsednik ŠKL, g. Marko Čižman. Iz Vrhopolja smo nato krenili do Vipavskega Križa, kjer nas je pričakal vodič in nam med sprehodom skozi naselje postregel z zanimivimi zgodovinskimi dejstvi in zgodbami. Ogled smo zaključili s pokušino lokalnega vina zelen ob poslušanju še vedno aktualne pridige Janeza Svetokriškega, baročnega pisca in pridigarja, ki je, kot smo naknadno ugotovili, sklenil svojo zemeljsko pot prav na dan, ki smo si ga izbrali za naše srečanje, 17. oktobra. Duhovno in duševno podkrepljeni smo morali poskrbeti še za fizično telo, zato smo se v vasi Branik ustavili na obilnem domačem kosilu, kjer se je ob hrani in pijači našel tudi čas in prostor za klepet in skupno prepevanje ob kitarski spremljavi našega predsednika. Popotovanje smo sklenili z ogledom gradu Rihemberk, kjer nas je sprejela vodička v opravi srednjeveške šivilje in nas med pripovedovanjem o zgodovini gradu in živalskih prebivalcih le-tega popeljala od vhoda v grad do vrha glavnega stolpa. Naučiti novih znanj in čudovitih razgledov ter okrepljenih medsebojnih vezi smo se v mraku odpravili proti domu in že po poti izmenjevali vtise tega prekrasnega dne. Bili smo si edini: naša mala Slovenija je res polna lepote.

In od kod pridejo zelena jajca, nas vprašate? Obiščite grad Rihemberk in naj vam pogled na sosednje griče sam odgovori. ☺

MOČ SKUPINE PRI DELU NA SEBI

Alenka Petek

16

Vikend seminar za svetovanje je tokrat potekal od 11. do 13. 10. 2019. V to šolanje je vključenih 20 udeležencev, ki se bodo srečevali na osmih vikend srečanjih in se usposobili za laične svetovalce po metodi geštalt. Skupina je po starosti zelo pestra. V skupini je tudi sedem moških in dve prostovoljki iz Škofijske karitas Koper.

Petek popoldan nas je pripeljal v Portorož z željo, da se kaj novega naučimo in bolje spoznamo same sebe, saj je seminar izkustven. Srečanje je ob pomoči Ane Rožman vodil dr. Stanko Gerjolj.

Po uvodu se je skupina predstavila. Izvedeli smo, s katerim sadežem, drevesom ali rastlino bi se posamezniki predstavili. Tako smo v skupini dobili zanimiv vrt z veliko jabolk, ananasom, trto, grozdem, hrastom, krompirjem, hruškami, marjetico, marelico in borovnico.

Nato smo se skozi meditacijo podali na obdelavo teme tokratnega srečanja, ki je bila: jaz v podobi drevesa. Podali smo se na travnik, kjer smo se sprehajali v različnih letnih časih in opazovali naravo okoli sebe. Vsak letni čas nam je prinesel nekaj novega. Ustavili smo se ob drevesu ali gozdu ob poti. Počakali smo, da nas je drevo nagovorilo, medtem ko smo ga opazovali. Opazovali smo velikost debla, krošnje, barvo listov. Je drevo zdravo ali bolno, ima kakšno rano, odžagano vejo? So njegove korenine močne ali je brez njih? Je v bujnem razcvetu ali mu že odpadajo listi? Ko smo se ga dotaknili, smo začutili njegovo hrapavo skorjo. Pri nekaterih pa je bila gladka. Drevo nam je povedalo svojo življenjsko zgodbo: kaj vse je doživelo in preživelo. Počasi smo se od drevesa poslovili in napotili nazaj v Portorož. Prvi dan smo zaključimo z risanjem drevesa. Nekateri so imeli težave pri risanju in meditaciji. Povedali so, da težko narišejo pravilno drevo, da jim misli vedno begajo v realnost. Tako so marsikatero risbo krasila drevesa, ki so jih imeli na domačem vrtu, pri sorodnikih, srečali v parku ali na sprehodu.

Naslednji dan smo se najbolj prizadevni že pred zajtrkom odpravili na sprehod po okolici ali do obale in se nadihali svežega zraka za zahtevno delo, ki nas je čakalo. Po zajtrku je sledilo delo v dveh skupinah, kjer smo se ukvarjali z interpretacijo narisane slike. Vsi člani skupine smo povedali, kaj na določeni sliki vidimo narisano: kje se nam na sliki najpogosteje ustavi pogled, kaj se nam na sliki zdi zanimivo, kje bi se na sliki najboljše počutili ter kakšen naslov bi ji dali. Na koncu je avtor, ki je bil med našimi opisi slike tiho in nas je samo poslušal, tudi če se s čim ni strinjal, predstavil in opisal sliko.

Ne boste verjeli, kaj vse se so nam naše risbe povedale. Dopusčali smo možnost, da se avtor z vsem ni strinjal, da so to samo hipoteze, ampak večina nas je rekla, da mnoge stvari in opažanja držijo.

Opazili smo, da imajo nekateri zelo močne korenine, povezavo s primarno družino, ki jih hrani. Nekatera debela so bila odžagana, bolna, kar pomeni bolečine in težke preizkušnje. Nekateri so si v življenju postavili previsoke cilje in pričakovanja, ki jim ne sledijo oz. jih ne zmorejo uresničiti. Spet drugi pa so bili polni idej in želja, interesov in zamisli, pa jih žal niso znali realizirati, ker so imeli težave pri odločanju.

Nekateri so imeli drevesa nagnjena v levo, kar pomeni v preteklost, drugi na desno v prihodnost. Spet tretji so imeli bujne krošnje v sedanjosti. Vsakega od nas v skupini je nagovorilo drevo, ki je bilo posredno povezano z našim življenjem, v katerem smo videli del sebe in del svojega življenja. Vsak je v opis dal svoj pogled življenja in odnosov, ki ga je živel.

V delavnicah smo delali na sebi, na občutku ukoreninjenosti, izvirnosti, enkratnosti, in razmišljali o svojem drevesu in drevesu drugih. Ko sprejememo določene stvari iz svojega življenja, je to lahko tudi opora za nadaljnje življenje oz. naša moč za prihodnost. Ko poslušamo drugega, slišimo tudi sebe. Videli smo, da nas veliko stvari iz življenja drugih nagovori. Velika večina se nas mora naučiti, da ni nič narobe, če poskrbimo zase in se ne obremenjujemo s stvarmi, ki niso naše. Dovoljeno nam je, da se počutimo dobro ter da postavimo meje. Naučiti se moramo, da odgovarjamo samo za svoja dejanja, za dejanja in ravnanja drugih pa nismo odgovorni. Drugih ljudi tudi ne moremo spremeniti. To lahko storijo le sami.

Vsi, ki smo starši, imamo radi svoje otroke in nas skrbi zanje. Istočasno pa jim moramo dati dovolj svobode in prostora, da jih ne dušimo. Vsekakor pa je bilo spodbudno, da imamo vsi v življenju še veliko načrtov in želja.

Naše delo se je zaključilo v nedeljo s sv. mašo, kjer smo vse narisano položili pred Boga in ga prosili za moč in pomoč v življenju.

SREČANJE STAREJŠIH V ZG. TUHINJU

Franc Herle

V nedeljo, 13. oktobra 2019, je bilo v Zgornjem Tuhinju srečanje bolnih, ostarelih in invalidov, ki ga

je organizirala Župnijska karitas. V cerkvi Marije Vnebovzete je sv. mašo daroval msgr. Miro Šlibar, ki je navzoče tudi nagovoril in nato povabil poleg bolnih tudi vse, ki so starejši od 60 let, da prejmejo bolniško maziljenje. Med sv. mašo sta pela domači cerkveni pevski zbor in otroški zborček, ki je s svojim ubranim petjem popestril tudi druženje v župnišču. Tudi trije ministranti, ki igrajo harmoniko, so naredili res veselo razpoloženje s svojim odličnim igranjem, gospodinje pa so s svojimi dobrotami, ki so jih prinesle, poskrbele, da ni bil nihče lačen in žejen.

17

PREDSTAVITEV DELUJOČIH SKUPIN V ŽUPNIJI VRHNIKA

prostovoljci ŽK Vrhnika

Na misijonsko nedeljo, 20. oktobra 2019, smo pred cerkev sv. Pavla postavili stojnice, na katerih so se predstavile delujoče skupine v naši župniji. Teh ni malo.

Prepričani smo, da se vsak izmed nas najde vsaj v eni izmed skupin. Zakonske skupine, molitvena občestva, skupine za poglobljanje duhovnosti, pastoralna otrok in mladih, bogoslužni sodelavci, karitativne dejavnosti, Župnijski vrtec Vrhnika.

Med karitativno dejavnost spada naša Župnijska karitas, ki že vrsto let pomaga ljudem v stiski. Zbiramo obleke, obutev, posteljnino, izdelke za osebno nego, pomagamo pri plačilu položnic. V zadnjem času opažamo, da samo prijazna beseda in pogovor odvzame z ramen marsikatero naloženo breme.

V sklopu naše ŽK deluje skupina Žarek dobrote. To so žene, ki svojimi spretnimi rokami izdelujejo izdelke, butarice, adventne venčke ter z zbranimi prostovoljnimi prispevki pomagajo pomoči potrebnim.

Ker je finančna stiska ponekod res velika, nastajajo spori v družinah, nesoglasja med zakoncema in ot-

roki, posledično ločitveni postopki, delitev premoženja v družini. V ta namen delujeta zakonska in družinska terapija ter pravno svetovanje, kjer lahko poiščejo pomoč.

Prelepa misijonska nedelja je na našo stojnico privabila kar nekaj radovednežev. Upamo, da bo obrodila sadove in pomladila našo karitativno dejavnost.

maribor

18

SRCE, KI LJUBI, OSTAJA MLADO

Polona Šporin

Tistim, ki vedno zrejo v tla, se lahko zgodi, da spregledajo mavrico. Vsako jutro, ko se zbudimo, prejmemo čudovito darilo – še en dan življenja –, zato ga kar najbolje izkoristimo. Nihče tega ne more storiti namesto nas. V Domu sv. Lenarta vsako leto pripravimo aktivnosti v počastitev mednarodnega dneva starejših. Obisk prireditelj, ki jih organiziramo v Domu, je lepa priložnost, da za nekaj trenutkov pobegnemo stran od težkih misli.

1. oktobra, ko obeležujemo mednarodni dan starejših, smo se prepustili glasbenemu nastopu, ki smo

ga za praznik pripravili ob sodelovanju pevk ljudskih pesmi Žitni glas iz Benedikta, ki so svoj nastop popestrile tudi s prikazom predenja na kolovrat.

Med priljubljenimi aktivnostmi v tem času je tudi peka palačink. Tega dogodka se stanovalci zelo radi udeležijo. Čajne kuhinje na oddelkih so 3. in 5. oktobra mamljivo dišale. Nekateri stanovalci se aktivno, drugi pa kot spodbuda in opazovalci vključijo v postopek priprave mase, pečenja in potem mazanja z namazi. Najraje imamo marmeladne, nekateri tudi čokoladne ali kar brez namaza. Vsaka pomoč je dobrodošla, saj smo v dveh dneh napekli okrog 150 palačink. Okusne priboljške smo v sobah ponudili in postregli tudi tistim, ki se niso mogli udeležiti delavnice. Prijetno delo

ob druženju, klepetu, prepevanju in harmoniki, na katero rada zaigra ga. Gizela, je prehitro minilo.

V Domu sv. Lenarta vsako leto znova radi in s ponosom pripravimo srečanje stanovalcev, ki so stari 90 let ali več. Stanovalcev tako visoke starosti je v domu vedno več. Letos smo jih na družabno srečanje s kulturnim programom povabili 57, med njimi tudi gospo, ki šteje 104 leta. V kulturnem programu so nastopile pevke ljudskih pesmi iz DU Lenart ter otroci in vzgojiteljice iz sosednjega vrtca. Zbrane smo pogostili v jedilnici, nagovoril pa jih je direktor Doma Zlatko Gričnik, ki je poudaril, da srce, ki ljubi, ostaja vedno mlado, kljub temu da si mora človek priznati svoja leta, omejitve, ki mu jih prinaša starost, in jih sprejeti. Veliko dogodkov se je v preteklosti zgodilo in tudi minilo ter se ne bodo ponovili, pa vendarle ostaja pred nami veliko novega in takšnega, kar lahko nastane in kar lahko srčno in iskreno doživimo tudi v starosti.

sti. V življenju namreč ne štejejo leta, pač pa to, koliko življenja imamo v teh letih, je zaključil.

Skupaj smo preživeli lepe trenutke in se že veselimo novih doživetij. Kmalu nas čaka kostanjev piknik, sodelovali bomo na razstavi ročnih del, ki jo v lenarški občinski avli organiziramo v sodelovanju z DU Lenart, obeležili bomo tudi mednarodni dan hrane.

UPANJE IN SKUPNOST

Darko Bračun

V okviru misijona v dekaniji Maribor so sodelavci in prostovoljci Karitas mariborske dekanije sprejeli pobudo in zgled papeža Frančiška ter v soboto, 5. oktobra 2019, povabili k skupni mizi – kosilu – družine, starejše, bolne, invalide in posameznike.

Papež Frančišek vsako leto ob svetovnem dnevu revnih, le-ta bo letos v nedeljo, 17. novembra, zaužil kosilo in se v dvorani Pavla VI. prijateljsko sreča z najbolj revnimi in stiskanimi. Za več kot 220 socialno najbolj ogroženih iz mesta Maribor in okolice so sodelavci in prostovoljci Dekanijske karitas Maribor z nadškofom Alojzijem Cviklom v župniji Maribor sv. Janez Bosko pripravili in pogrnili mizo ter skupaj z njimi zaužili kosilo. Drug drugemu so podarili nekaj časa, si prisluhnili in gradili skupnost zaupanja ter solidarnosti.

»Malo je potrebno za povrnitev upanja: treba se je ustaviti, se nasmejniti, prisluhniti. Za en dan pustimo stiske ob strani; ljudje v stiski niso številke, na katere bi se sklicevali, da bi se bahali z deli in s projekti. So osebe, ki jim je treba iti naproti: so mladi in ostareli, ki so sami in jih je treba povabiti domov, medse, da bi z njimi podelili obrok; možje, žene, otroci, ki pričakujejo prijateljsko besedo.« To so besede papeža Frančiška

v poslanici za letošnji 3. svetovni dan revnih, ki so nagovorile sodelavce in prostovoljce Karitas v dekaniji Maribor, da so pripravili prvo srečanje ob skupni mizi in gradili odnos upanja ter solidarne skupnosti.

murska sobota

»STOPIMO SKUPAJ«

Danica Kocet

Dobrodelni koncert v Turnišču

Med nami v župniji živi in ustvarja Andrej z družino. Danes lahko rečemo, da res ustvarja. Celotna družina je bila vedno povezana s Cerkvijo – ne glede na življenjske preizkušnje so oni tisti, ki častijo Marijo pod Logom in se ji priporočajo. V minulem letu in pol jim je bila ONA ena tistih, ki jim je pogosto prisluhnila, jih tolažila ter sprejemala njihove in neštete molitve drugih, ki so molili in prosili za Andreja: naj se zgodi čudež ali ne, le Andrej naj ostane živi mož in oče, sorodnik – med njimi in nami.

Andrej je postal invalid. Začelo se je s skromnim prehladom, nato pa je vse skupaj preraslo v zelo nevarno bolezen, ki mu je odvzela noge ter mu delno ohromila tudi roke, a na koncu je zmagal Andrej. Hvaležen je celotni medicinski ekipi, ki ga je reševala z vsemi razpoložljivimi sredstvi, hvaležen je svoji družini, ki je bila ves čas ob njem, hvaležen je vsem sorodnikom

in znancem, hvaležen je Mariji z Jezusom v naročju – vendar ob njegovem pričevanju na koncu vsak zaključi z mislijo: »Zgodil se je čudež, da je Andrej še tu.«

Radi rečemo: vera, upanje, ljubezen.

Tudi tokrat je prav, da razmislimo o teh besedah in najdemo njihovo globino.

V Župnijski karitas Turnišče smo razmišljali o vsem povedanem. Ko pa je Andrej ob obisku sodelavke ŽK izrazil, da bi rad delal pri Karitas, nas je izrečena želja spodbudila v nova razmišljanja, in začutili smo, da morajo za te vrednote zvedeti vsaj naši župljani.

Tako smo se v ŽK Turnišče za 29. 9. 2019 odločili za dobrodelni koncert »Stopimo skupaj«. K organizaciji smo povabili Klub mladih, Občino Turnišče, OŠ Turnišče in se ve, da brez domače župnije ne gre. Razdelili smo si naloge ter koncert izpeljali. Pri celotni izpeljavi koncerta so bili prisotni tudi nekateri sponzorji.

Koncert je uspel. Veliko obiskovalcev, kvaliteten kulturni program ter nota dobrodelnosti in spoznavanja vrednot, ki so motivacija in vodilo življenja vsakega posameznika ter življenju dajo pravo kvaliteto. Med temi ne moremo in ne smemo pozabiti na vrednoto družine. Vse to smo zlahka slišali oz. razbrali iz Andrejevega pričevanja o preizkušnji, ki je trajala minulo leto in pol. Sedaj se že vključuje v nov vsakdan, ki pa je drugačen od tistih običajnih. Ponovno bo začel voziti avto, ker želi in se je že odločil za nadaljnjo službo v Kartgu v Odrancih; njegovo vozilo doma in po Turnišču pa je invalidski voziček. Z njim je tudi samostojno prišel na vaje in na nastop FS KD Štefan Raj Turnišče, pa do Marije Vnebovzete pod Logom ali do trgovine. Tudi to je sad vere in upanja ter ljubezni do nečesa. »Srce za moč, roka za pomoč,« nam je scenski napis napovedal že ob vstopu v športno dvorano.

Naj ponovim tudi tokrat: HVALA vsem, ki ste kakorkoli prispevali k uspešni izvedbi dobrodelnega koncerta »Stopimo skupaj« za Andreja.

SKUPINA ZA SVOJCE OSEB, KI IMAJO TEŽAVE ZARADI ZASVOJENOSTI

Alojzij Štefan

Škofijska karitas Murska sobota že več let dejavno sodeluje s Skupnostjo Srečanje pri pomoči odvisnikom in njihovim svojcem. Leta 2006 se je, tudi s podporo tamkajšnje župnije in Karitas, začel program izvajati v komuni v Kobilju. V času delovanja centra je tam pomoč našlo mnogo fantov in mož iz vse Slovenije, ki so odkrivali novo pot v življenje. S strokovnim delavcem, ki je deloval na področju sedanje mursko-soboške škofije, smo vzpostavili stik z mrežo Karitas

in mnogimi javnimi zavodi in ustanovami. Ves čas pa smo največjo prednost dajali ljudem v stiski, ki smo jih srečevali v prostorih Karitas, prej v Martjancih, kasneje pa v Lazarjevem domu. Šli smo tudi na teren. Kar nekaj časa smo imeli informacijsko-svetovalno pisarno vsako sredo popoldan. V ljudski kuhinji smo se srečevali z ljudmi v stiski in mnogim dajali oporo, da so glede teh problemov naredili kaj zase. Tega pa ne bi mogli, če ne bi imeli velikodušne in odprte podpore sodelavcev ŠK Murska Sobota, z njenim generalnim tajnikom g. Jožetom Kociprom na čelu. Sam osebno in kot voditelj programov pomoči Karitas si je prizadeval spodbuditi k sodelovanju z nami mnoge osebe s težavami zaradi zasvojenosti z alkoholom in drogami. Več ljudi je tudi spremljal v komuno, kjer so se poskušali spopasti s problemi in težavami, ki jih za seboj potegne zloraba drog in stil življenja, ki omamljanje omogoča in vzdržuje. Usmiljena ljubezen in nežna odločnost ter nenehno ponovno spodbujanje tistih, ki niso zmogli: to so odlike, ki si jih človek v svojem delu samo želi!

Ves čas sodelovanja pa smo želeli začeti aktivno delati tudi s svojci oseb, ki imajo težave z odvisnostjo. Iskali smo možnosti in primerno obliko ter jo v letošnjem letu tudi uskladili. Preko mreže ŽK smo povabili vse, ki se v svoji družini ali rodbini srečujejo z odvisnostmi in jim želijo na kakršenkoli način pomagati, naj pridejo na skupino, kjer si bomo med seboj pomagali odkrivati našo vlogo ter najti učinkovite načine podpore in pomoči. Prva skupina je bila 20. maja 2019. Poleg svojcev že vključenih v program Skupnosti Srečanje so se nam pridružili še nekateri drugi udeleženci. Delovanje skupine je s svojo udeležbo podprl tudi predsednik ŠK g. Jože Hozjan, ki je izpostavil potrebo, da glas in sporočilo o tem pride do čim več ljudi in da naj skupina ostane čim bolj odprta, da se bodo čutili dobrodošli tudi tisti, ki se šele začenejo soočati s problemom zasvojenosti v lastni družini ali rodbini. O začetku delovanja skupine za svojce je ŠK MS obvestila tudi občino, CSD in Zdravstveni dom – ambulantno za zdravljenje odvisnosti. Vsi so nas podprli in izrazili pripravljenost za sodelovanje. Pričakujemo tudi njihovo udeležbo na skupini, da bodo od blizu videli, kakšne možnosti pomoči in podpore lahko nudimo tem osebam. Skupine se udeležuje tudi bivši član Skupnosti Srečanje, ki programa sicer še ni dokončal, a se je o vsem vedno pripravljen pogovarjati in sodelovati.

S tem prispevkom bi ŠK Murska Sobota in Zavod Pelikan - Karitas Skupnosti Srečanje rada povabila vse sodelavce Karitas, da so pri svojem delu pozorni na tovrstne stiske. Svojcem naj svetujejo, da pokličejo na Karitas ali Skupnost Srečanje oz. se udeležijo skupine, ki vsako četrto sredo v mesecu od 17. do 19.

ure poteka v Lazarjevem domu v Murski Soboti. Tudi če njihovi svojci s težavami zaradi zlorabe drog, prekomernega pitja ali drugih težav z zasvojenostjo (tudi nekemične zasvojenosti), še nočejo sodelovati v/pri zdravljenju in osebnem urejanju, naj vseeno pridejo, da se skupaj poučimo, kako ukrepati, kaj storiti, kako spodbujati spremembe in podobno. Medsebojna opora ljudi, ki imajo podobno izkušnjo, je pomemben dejavnik opogumljanja in opolnomočenja pri takem

delu. In če si med seboj podelimo bremena in strahove, uspehe in neuspehe ..., bodo tudi stiske lažje in poti naprej bolj jasne. Z Božjo pomočjo!

Alozij Štefan, strokovni delavec v programu, voditelj skupin za svojce v Ljubljani – Polje 350 (druga sredo v mesecu), Celju – Vrbje 82 (tretja sredo), in Murski Soboti – Lazarjev dom (četrti sredo). Kontakt: 030 646 943, Lojze 030 646 940.

LETOVANJE SKUPNOSTI SREČANJE (CAMPEGGI) 2019

Vito K.

Nedelja je v komuni poseben dan. Dan počitka, dan druženja. Nedelja, 1. 9. 2019, pa je bila posebna še iz enega razloga. V center Skupnosti Srečanje *Brat sonce in sestra luna* na Kostanjevici v Novi Gorici so prispeli fantje iz centra *Gora Tabor* v Čadrgu. Naslednji dan naj bi se vsi udeleženci letovanja zbrali v »Dolini upanja«, v Vremskem Britofu, in odšli na t. i. campegge. Tako v komuni imenujemo čas, ko gremo tudi komunci na »dopust«. To je dogodek, ki se ga fantje v komuni še prav posebej veselimo. V komuni začne človek zares ceniti trenutke, ki jih lahko preživi v družbi, skupaj s fanti iz vseh centrov. Kot ena velika družina. Toliko bolj, če so ti trenutki preživeti na morju.

Zato smo bili vsi skupaj polni pričakovanj, že prav nestrpni, ko smo se v ponedeljek dopoldan zbrali v Vremah. Po centru sta se razlegala smeh in kričanje;

eni so kadili, drugi pa hiteli s še zadnjimi pripravi, da smo se lahko usedli v avte in se odpeljali našemu cilju naproti. In to je bila vasica Risika na Krku, kjer nam je župnija Moravče odstopila prostore v župnišču – zdaj letovišču za družine in druge skupine.

Takoj po prihodu smo, kot se za komunce spodobi, hitro pripravili vse potrebno za kosilo, da smo se nato lahko nemudoma odpravili na plažo. Jasno! Izkoristiti smo hoteli vsako minuto za kopanje. Vzdušje je bilo sproščeno, vsak je našel kaj zase in tudi vetrovno vreme nas ni spravilo v slabo voljo. Šli smo se namizne igre, igre z žogo, se potapljali in veliko pogovarjali. Supi, ki smo jih prinesli seboj, pa so morali počakati na naslednja dva dneva, ko se je veter podel.

V treh dneh, ki smo jih preživel skupaj, smo poleg druženja na pomolu, doživeli še večer v pravem komunskem vzdušju: ob diskutiranju o resnih življenjskih temah, pa tudi šaljivi »zafrkanciji«. Odzivi fantov so bili fenomenalni. Marsikdo že več let ni bil na morju in mu zato takšni trenutki v družbi pozitivno

naravnanih ljudi, ki jih v življenju večine fantov ni bilo na pretek, veliko pomenijo. Uroš zadnjih petnajst let morja ni videl trezen. Boris morja zadnjih dvajset let sploh videl ni. Med nami so bili fantje s krajšim komunskim stažem, ki se še vedno niso znebili »okusa« po življenju izven komune. Tisti, ki smo v komuni že dlje časa, pa smo te tri dni temeljito izkoristili za počitek, sprostitev ...

Vse dni sta nam družbo delala strokovna delavca Zvone in Simon, ki sta poskrbela tudi za vse tehnične vidike našega letovanja. Po treh dneh je prišel čas za vrnitev; še slika za spomin in že smo bili na poti. Polni energije, zanosa, načrtov in obogateni z izkušnjo, ki nikogar ni pustila hladnega.

POČITNICE SODELAVCEV KARITAS V PORTOROŽU

Marinka Gomiršek

Na povabilo Škofijske karitas Ljubljana se nas je dvajset prostovoljcev in sodelavcev župnijskih Karitas udeležilo jesenskih počitnic v Sončni hiši v Portorožu.

Že na začetku druženja smo spoznali, da nas čaka aktiven in zanimiv oddih, združen z ustvarjalnimi delavnici, duhovnim programom, telovadbo, kopanjem in izleti. Svojevrsten čar in veselje je prineslo iskanje skritih prijateljev, pisanje dnevnih sporočil in na koncu razkritje. Vsako jutro pred zajtrkom nas je Štefka s telovadnimi vajami prebujala v nov dan. V enem izmed večerov so nas obiskali trije zdravljeni alkoholiki. S svojimi življenjskimi zgodbami so nas globoko pretresli. Abstinirajo že veliko let, a jih domači in družba še vedno ne sprejemajo kot povsem normalne ljudi.

Posebno pa smo uživali ob vsakodnevnih izletih. Veliko smo se družili, pogovarjali in ustvarjali, izmenjevali mnenja, peli. Prvi dan smo se z avtobusom odpeljali do Pirana in obiskali minoritski samostan ter cerkev sv. Frančiška Asiškega s križnim hodnikom. Tam smo imeli mašo za vse žive in pokojne sodelavce Karitas. Odšli smo tudi do cerkve sv. Jurija, ki kraljuje nad Piranom in je njegov zaščitnik. Veličasten je pogled na 47 metrov visok zvonik ob cerkvi. Na njegovem vrhu kraljuje obnovljen kip nadangela Mihaela, ki se obrača po vetru in s tem napoveduje vreme.

Naslednji dan smo peš odšli skozi predor Valeta in preko strunjanskih solin obiskali cerkev Marijinega prikazovanja v Strunjanu. Prijazni g. župnik Bojan Ravbar nam je razkazal cerkev in predstavil cikel desetih velikih oljnih slik s prizori iz Marijinega življenja od roj-

stva do vnebovzetja, nato pa nas je počastil še s kavo. Nekaj pogumnežev se je kljub dežju odpravilo še do strunjanskega križa in nato peš do Portoroža.

Popoldne smo obiskali cerkev Rožnovenske Marije v Portorožu, kjer je župnik g. Vinko Paljk. Tudi on nas je seznanil z zgodovino te cerkve. Prvo cerkev so v Portoroškem zalivu postavili benediktinci v 13. stoletju in jo posvetili Mariji Rožnovenski, zato je Portorož Marijino mesto. Sledi o tej cerkvi ni več, se je pa bogoslužje v Portorožu opravljalo v cerkvi blizu avtobusne postaje. Zaradi množice turistov je ta cerkva postala premajhna, zato so v sedemdesetih letih zgradili sedanjo cerkev in jo prav tako posvetili Rožnovenski Mariji. Občudovali smo čudovite okenske vitraže, ki jih je naslikala umetnica Mira Ličen, predstavljajo pa vse štiri dele rožnega venca.

Verjetno za vse udeležence počitnic pa je bil najlepši dan v četrtek, ko smo se z ladjo odpeljali proti Izoli. Pridružil se nam je g. Marko Čižman in ob spremljavi njegove kitare se je na ladji pelo, pelo ... V Izoli smo obiskali cerkev sv. Mavra in se povzpeli v visok zvonik. Pred vrnitvijo v Portorož smo se še posladkali z okusnim sladoledom. Po kosilu v Sončni hiši smo imeli v domači kapeli sveto mašo, nato pa nas je g. Marko moral zapustiti zaradi obveznosti v domači župniji.

Po večerji smo imeli kviz o aktualnih dogajanjih teh dni, in ker smo pravilno odgovarjali, smo vsi dobili nagrade.

Zadnje dopoldne pa so nas spretno roke Štefke, Alenke in Špele popeljale v ustvarjalni svet, saj smo z njihovimi prikazi in nasveti izdelovali košarice, metuljčke, rože iz papirja ter poslikave na kozarce. Izdelke smo odnesli domov za spomin na čudovit portoroški teden.

Po vsakodnevni aktivnosti smo se popoldne hodili kopat v wellness center, v bazen hotela Riviera, in tam nadaljevali z druženjem.

V imenu vseh udeležencev počitnic v Sončni hiši se najlepše zahvaljujem Alenki, Špeli, Štefki in kuharici, ki so skrbele za naše dobro počutje. Ne smem pa pozabiti na besedo zahvale obema moškima, Frenku in Lojzetu, ki sta pozorno skrbela najprej za svoji ženi, potem pa tudi za nas ostale, ki smo svoje najdražje pustile doma.

UMETNOST IN DOBRODELNOST ZA POMOČ VENEZUELI

Izseljensko društvo Slovenija v svetu je s podporo Urada Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu pripravila slovenske slikarke iz Venezuele Tamare Burmicky – Taye v Zavodu sv. Stanislava v Šentvidu. Odprtje razstave z naslovom Neukrotljiva narava je bilo v četrtek, 17. oktobra 2019, razstava pa bo na ogled do 15. novembra.

Slikarkin opus je predstavila umetnostna zgodovinarica Verena Koršič Zorn. Večer sta glasbeno popestrila pevka iz Venezuele Anny Prada in argentinski kitarist Franco Ezequiel Paez.

Založba Ilex je poklonila izvode romana Canaima venezuelskega pisatelja Romula Gallegosa. Za Slovence v Venezueli smo ta večer zbrali 423,50 evrov, ki smo jih nakazali Slovenski Karitas.

Kdor bi še želel pomagati, lahko svoj dar prispeva na:
Slovenska karitas, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana,
TRR: SI56 0214 0001 5556 761,
Namen: Pomoč Venezueli,
Koda namena: CHAR,
BIC banke: LJBAS12X,
Sklic: 00 850.
HVALA!

Izseljensko društvo Slovenija v svetu

Po dežju

»Domačnost omogoča ustvarjalnost.«

Mladi prostovoljci so začeli ustvarjati Počitnice Biserov 2020.

»Po vodi le navzgor...«

Sodelavci in prostovoljci
Škofijske karitas Ljubljana na
tradicionalnem srečanju

*»Prihodnost
Karitas temelji na
medgeneracijskem
sodelovanju.«*

*Z »Iskro srca in ognjem dobrote« so
nastopajoči nagovarjali ljudi za dobro*

Dobrodelna prireditev
Goriške območne Karitas

Udeleženci seminarjev
Karitas so v delavnicah
razmišljali tudi o
prihodnosti Karitas.

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

